

Олександр ТУРЧИНОВ: Нема на кого розраховувати. Стиснути зуби й перемогти!

Яких докорінних змін потребує вітчизняний сектор безпеки і оборони? Відповіді на це запитання шукали учасники парламентських слухань на тему «Обороздатність України у XXI столітті: виклики, загрози та шляхи їх подолання».

Армія знищувалася професійно й систематично

Голова Верховної Ради Олександр ТУРЧИНОВ підкреслив: такі, без перебільшення, знакові слухання відбуваються в умовах жорсткої та цинічної агресії правлячого режиму Російської Федерації проти України.

– Продовжується окупація Автономної Республіки Крим. Терористичними угрупованнями разом із російськими найманцями та військовослужбовцями ведеться війна проти України в Донецькій і Луганській областях. На північному, східному, південному кордоні України концентруються російські збройні сили, які готові до вторгнення на нашу територію. І всі запевнення президента Путіна світовій громадськості, на превеликий жаль, є брехнею. Також відбуваються спроби дестаблізувати ситуацію в Харківській, Одеській, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській областях, – зазначив Голова Верховної Ради.

Він подякував усім патріотам, представникам силових структур, які тримають ситуацію під контролем і блокують «розповзання» терористичної небезпеки Україною. Учасники слухань ушанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих військовослужбовців.

– Україна ніколи не забуде імен своїх героїв. Держава виконає

свій обов'язок, подбавши про родини загиблих, а вбивці не сховаються від суворой кари, – пообіцяв Голова парламенту.

І підкреслив: найбільш небезпечний і сильний удар по Збройних Силах був завданий в останні роки режимом Януковича, коли армія знищувалася професійно й системно, коли «нею навіть керував громадянин Росії».

Тимчасово виконуючий обов'язки міністра оборони Іван РУСНАК до основних зовнішніх загроз Україні відніс:

– посягання на державний суверенітет України, втручання у внутрішні справи держави;

– незавершення договірно-правового оформлення й недостатнє облаштування державного кордону з Російською Федерацією;

– посилення мілітаризації держав у регіоні;

– нарощування угруповань військ та озброєнь поблизу кордону України;

– активізація розвідувальної та розвідувально-диверсійної діяльності спецслужб;

– загроза скоєння терористичних актів на важливих стратегічних об'єктах;

– незаконне ввезення в країну зброї, боєприпасів, вибухових речо-

вин та наркотичних засобів, сприяння в цьому Російської Федерації;

– використання енергетичної та торговельно-економічної залежності України від Російської Федерації;

– загострення безпекової ситуації в Молдові;

– посилення економічного та інформаційно-психологічного тиску;

– намагання російської сторони маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації.

Іван Руснак наголосив: у «гібридній» війні Росії потужні військові угруповання розглядаються нею як засіб поставити переможну крапку і закріплення території [України]. – *Ред.* тоді, коли для цього створені відповідні умови.

Він звернув увагу, що зовнішні загрози посилюються наявністю внутрішніх викликів національній безпеці України: розбалансованістю й незавершеністю системних реформ, зокрема й у сфері безпеки, зниженням обороноздатності держави. Так, обмеження видатків на розвиток оборони спричинила не лише світова фінансово-економічна криза, а й прийняття невдалих управлінських рішень, фінансування Збройних Сил за залишковим принципом (у 2010–2013 роках

близько 0,9 відсотка ВВП). Наприклад, забезпечення ЗСУ непорушними засобами становить менш як 20 відсотків від потреби, а запаси бензину й авіаційного гасу ще нижчі. Також не таємниця, що більшість наявного озброєння та військової техніки виробництва 1980 – 1990-х років є морально та фізично застарілими. І це при тому, що вертольоти, броньовані машини, радіолокаційні станції, високоточні засоби враження є вітчизняними розробками й промисловість готова забезпечити потреби оборони, якби не недофінансування відповідних держпрограми. Ще один чинник: поступова зміна пріоритетів держави в забезпеченні національної безпеки та надання переваги розвитку сил внутрішньої безпеки.

– За останні чотири місяці проведено колосальну роботу зі створення вертикалі управління АТО. Нам удалося провести дві черги часткової мобілізації, сформувати 28 військових частин територіальної оборони, з них 11 на добровільній основі. Упродовж останнього місяця периметр проведення АТО вдалося зменшити вдвічі, – наголосив т. в. о. міністра оборони.

Завдяки допомозі країн-партнерів сили АТО отримали 3 тисячі броньованих машин, близько 2 тисяч медичних аптечок, 2 комплекти роботизованих систем для розмінування, близько 380 тисяч раціонів сухих пайків.

– Ми ведемо переговори щодо додаткової поставки броньованих машин, броньованих машин, шоломів, пристроїв нічного бачення, – уточнив промовець. У контексті ухвалених Верховною Радою рішень відзначив зменшення до 20–25 днів строків процедури закупівель засобів і послуг для потреб Збройних Сил.

Він також звернув увагу, що зміна чисельності та дислокації Збройних Сил (таке рішення ухвалив Генеральний штаб) потребуватиме відновлення військових містечок в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській, Харківській і Сумській областях.

А говорячи про наслідки окупації Криму, зауважив: ми втратили значний бойовий потенціал військового флоту та розвинену систему базування сил. А із дев'яти санаторно-курортних закладів у власності України залишилися три.

Ще один аспект, про який казав керівник відомства, – соціальні проблеми. Нині понад 44 тисячі сімей військовослужбовців, осіб, звільнених із військової служби, перебувають на квартирному обліку, майже половина з них – від 10 до 20 років. Усього з часу незалежності державою надано майже 88 тисяч квартир.

– Першочерговим завданням є розміщення особового складу військових частин Військово-морських сил та Повітряних сил, переміщених з тимчасово окупованої території Криму, а також виділення житла учасникам АТО

та сім'ям загиблих військовослужбовців, – підкреслив Іван Руснак.

То яких докорінних змін потребує сектор безпеки і оборони? Т. в. о. міністра оборони назвав такі:

– розуміння на рівні законодавчої та виконавчої гілок влади, що національна безпека й оборона повинні бути частиною прийняття будь-яких державних рішень;

– відповідальність органів державної влади за чітке реагування на перші несилові фази «гібридної» війни;

– формування професійних сил швидкого реагування й нейтралізації загроз національній безпеці, а також потужних сил спеціальних операцій;

– нова модель мобілізаційного розгортання ЗСУ та інших військових формувань;

– ефективна протидія деструктивному інформаційно-психологічному впливу іншої сторони.

– За постійне твердження, що війна проти України малоімовірна, держава нині розплачується життями своїх громадян і тимчасовою втратою нашої території. Декларували значущість Збройних Сил у гарантуванні нацбезпеки, а на практиці тримали їх у злидненому стані. Зустріли війну з готами, босими й неозброєними солдатами, – зауважив **голова підкомітету з питань воєнної безпеки та оборони Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Олександр КУЗЬМУК**.

Далі він навіть шокуючу статистику: кількість справних літальних апаратів становила 30 відсотків, 70 відсотків наших зенітно-ракетних комплексів вичерпали всі терміни експлуатації. Це при тому, що «найновіші» з них – 1987–1989 року випуску. Лише окремі бойові кораблі й катери залишилися технічно справними, а в 75 відсотків перевищено термін експлуатації. 60 відсотків озброєння бронетанкової техніки потребує негайної заміни. Крім того, бойова підготовка військ була зведена до мінімуму.

– Одна з головних причин недофінансування – виділення коштів у межах 30–40 відсотків від потреби, – пояснив народний депутат. – До того ж на нове озброєння йшло лише 6,8 відсотка військового бюджету.

Олександр Кузьмук наголосив: нині грошове забезпечення армії ледь дотягує до мінімального рівня фінансування 100-тисячного війська в мирний час (на рік потрібно 21,7 мільярда гривень, нині є майже 20 мільярдів).

При цьому він зазначив: із початку антитерористичної операції вдалося істотно поліпшити ситуацію з багатьох позицій завдяки «всенародній, без будь-якого пафосу, підтримці Збройних Сил».

Народний депутат вважає правильним передати управління антитерористичної операції військовому командуванню, адже на нинішньому етапі основну загрозу становлять об'єднані сили збройних формувань.

Зокрема, в штабі АТО пропонується сформувати єдиний центр логістичного забезпечення, а також створити структуру, яка координувала б і контролювала діяльність військової розвідки, розвідки Держприкордонслужби, органів технічної розвідки й так званої кримінальної розвідки Міністерства внутрішніх справ.

Насамкінець Олександр Кузьмук спрогнозував, що російське керівництво й у середньостроковій перспективі продовжить практику непрямой, прихованої агресії. І навіть трагедія з малайзійським літаком, до якої безпосередньо причетна Росія, навряд чи змінить її стратегічні цілі стосовно нашої держави. Не виключив він і масштабної агресії під прикриттям введення в південно-східній регіон України російських псевдоміротворчих сил. Метою такої агресії може бути: створення сухопутних, морських і повітряних коридорів до Криму та невизнаної Придністровської молдавської республіки; позбавлення нашої держави провідних підприємств промисловості, які зосереджені в регіоні; перекриття України виходу до моря; створення умов зміни влади; створення приводів для нав'язування політичних і економічних умов.

На думку парламентарія, у протидії російській агресії в короткотерміновій перспективі Україна повинна розраховувати на свої військові ресурси.

– Глибина і складність проблем, які накопичилися у сфері оборони, безпеки, оборонно-промислового комплексу, військово-технічного співробітництва, потребують формування якісно нової державної політики і, що дуже важливо, концентрації всіх політичних, інтелектуальних, ресурсних, кадрових зусиль держави й нашого суспільства, – наголосив **Перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Анатолій КИНАХ**.

Найпріоритетнішим він вважає розробку й затвердження нової стратегії національної безпеки України, яка стане основою для підготовки програм військово-академічного та соціально-економічного розвитку країни і, безперечно, основоположним документом оборонного планування.

Народний депутат звернув увагу на пропозицію профільного комітету про створення постійно діючої державної комісії з питань військово-промислового комплексу країни, адже нині така система управління фактично зруйнована. Зокрема, ліквідовано Міністерство промислової політики, а Державний концерн «Укроборонпром» не має ні повноважень, ні можливості впливати на формування державної політики у сфері оборонного комплексу.

Голова Служби безпеки України Валентин НАЛИВАЙЧЕНКО назвав головними загрозами, які фактично зруйнували обороноздатність країни, корупцію, відсутність єдиної довготривалої воєнної доктрини, непротидію іноземним спецслужбам у системі Збройних Сил та інших військових формувань.

У зв'язку з цим запропонував запровадити тотальний парламентський контроль за діяльністю і Міністерства оборони, і Генерального штабу, а також усіляко посилити роль військової контррозвідки, протидію дезертирам і особливо колишнім керівникам силових структур, які не тільки проходять за статтею «державна зрада», а й відверто фінансують тероризм на нашій території, сприяють переправленню військових найманців.

Він повідомив, що СБУ виявила осіб із командного складу Міністерства оборони, і на високому рівні в штабі АТО, і навколо військових формувань, що беруть участь у боротьбі з терористами та диверсантами в Донецькій та Луганській областях, які відверто шпигують на користь агресора.

– Нам не пощастило з географічним оточенням. Ми опинилися на цивілізаційному розломі геополітичних інтересів Росії та Заходу, про що попереджав Самюель Хантінгтон наприкінці 1990-х років. А тому, хоч би в якому напрямі вибудовувалася майбутня система міжнародної безпеки, не існує сценарію, за якого нинішні й майбутні ризики, загрози та виклики могли б оминати Україну, – наголосив **радник Президента України Володимир ГОРБУЛІН**. – Справа не тільки в тому, що Росія фактично дезавуєвала всі договори міжнародного й двостороннього характеру. У ній нині домінує націонал-шовіністична ідеологія, в якій немає місця Україні як незалежній державі. Це ті початкові координати, котрі слід покласти в основу нашого оборонного будівництва.

Володимир Горбулін зауважив: останніми роками ми виходили з хибної думки, що країні ніхто не загрожує, достатньо мати невелику контрактну армію, а за появи загрози звертатися по військово-технічну та військову допомогу до дружніх держав, серед яких значилася й Росія.

– У 2009 році при Національній академії оборони я очолював робочу групу з розробки стратегічного оборонного бюлетеня на 2025 рік, де розглядалися всі можливі варіанти загрози по всьому периметру кордонів України. Коли в 2011 році бюлетень побачив світ, у ньому взагалі було «вихолощено» північно-східний напрям. Як результат, у 2014 році країна опинилася без підготовленої армії,

військкоматів, мобілізаційного резерву й із оборонною промисловістю, що навчилася виживати без оборонного замовлення, – із сумом наголосив Володимир Горбулін.

На його думку, в розробці нової стратегії національної безпеки слід задіяти весь науковий та інтелектуальний потенціал країни, а не лише два чи три інститути. Цей та інші доктринальні документи мають допомогти всім зрозуміти, що Росія була нашим стратегічним партнером, потім просто партнером, а зараз це справжній, а не потенційний противник.

Промовець також закликав створити державну комісію з військово-промислових питань, на чолі котрої має бути Перший віце-прем'єр-міністр. А в кожному міністерстві визначити заступника керівника, який відповідатиме за оборонне будівництво.

– Без серйозного держоргану узгодити інтереси Міністерства оборони та оборонних підприємств, які знаходяться в «Укроборонпромі», Державному космічному агентстві, а також Мінпромполітики, Фонду держмайна, Державного агентства з інвестицій – це зовсім нереальне завдання, – пояснив Володимир Горбулін.

Наостанок він звернув увагу, що з 2010 року керівники Міноборони України умисно не давали «зелене світло» проекту багатофункціонального оперативно-тактичного ракетного комплексу. А з його допомогою бронетанкову колону з Росії в Луганську область можна було б розбити з відстані 250 кілометрів.

Заступник міністра фінансів України Володимир МАТВІЙЧУК зазначив, що загалом видатки на оборону та безпеку цього року становлять 54,3 мільярда гривень.

У зв'язку з оголошеною частковою мобілізацією та АТО на потреби оборони додатково спрямували 5,4 мільярда гривень для Міноборони та 2,7 мільярда – для новоствореної Національної гвардії.

Станом на 21 липня на рахунки Міноборони від юридичних та фізичних осіб надійшло 136,8 мільйона благодійної допомоги для підтримки Збройних Сил, а матеріальних засобів – на 55,4 мільйона. Громадяни купили військової казначейській зобов'язання для фінансування потреб ЗСУ на суму 30,3 мільйона гривень.

Заступник міністра соціальної політики Валерій ЯРОШЕНКО нагадав, що за працівниками, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації з 18 березня (строком не більше одного року), зберігатиметься місце роботи або посада та середній заробіток на підприємствах, установах, організаціях, де вони працювали, незалежно від форми

Свято «голубих беретів»

На жаль, День Повітрянодесантних військ, який традиційно відзначається 2 серпня, не викликав святового настрою, особливо в зоні АТО. А свого часу, щоб аббревіатура «ВДВ» залишилася незмінною (бо ПДВ асоціюється з податками), як і гасло мужніх бійців «Ніхто, крім нас!», в Україні ці елітні війська назвали «високоомобільні десантні війська Збройних Сил України» (були сформовані на базі повітрянодесантних і аеромобільних військових частин).

На жаль, нині своє професійне свято українським десантникам доводиться відзначати під свист куль та розриви снарядів і мін. Під час проведення АТО на Сході України воїни-десантники, які утримували позиції поблизу кордону з Російською Федерацією, довго перебували в повному оточенні у вогневій пастці. І вдень і вночі їхні позиції обстрілювали не тільки в Україні, а й з території Росії.

Порушивши міжнародні норми ведення війни, застосовуючи заборонену зброю та боеприпаси, росіяни «поливали» наших бійців з ракетних систем залпового вогню БМ-21 «Град», мінометів різного калібру, гранатометів та іншої зброї. Але українські солдати та офіцери продемонстрували героїчну витримку. Незважаючи на значні втрати бойових побратимів, наші десантники не здали своїх позицій. Навіть важко поранені бійці просили не відправляти їх в тил, а залишити там, де потрібно боронити українську землю. У підрозділах закінчувалися боеприпаси, їжа і вода, однак жоден воїн-десантник не відступив ні на крок. Завдяки такому незламному духу, мужності й самовідданості вже вдалось визволити від бандформувань багато міст Донецької та Луганської областей.

Сьогодні на наших очах народжуються нові національні герої. Герої, подвиг яких об'єднує Україну, адже нині в зоні АТО воюють її найкращі сини з усіх куточків країни.

С. Д.

власності й підпорядкування. Виплати здійснюватимуться з державного бюджету. Також на період мобілізації ці громадяни звільнені від штрафних санкцій за фінансовими чи податковими зобов'язаннями, їм не нараховуються відсотки за кредитами.

Валерій Ярошенко зазначив, що уряд прийняв рішення про виплату підвищеного грошового забезпечення військовослужбовцям за безпосередню участь в АТО в розмірі 100 відсотків місячного грошового забезпечення, але не менш як 3 тисячі гривень. Окрім того, він поінформував, що сім'ям загиблих учасників АТО виплачують 609 тисяч гривень; учасникам АТО в разі інвалідності внаслідок поранення – 250 тисяч, а також 130 тисяч гривень – у разі інвалідності внаслідок захворювання.

Перший заступник командувача Національної гвардії Олександр КРИВЕНКО розповів про особливості цього військового формування, створеного 13 березня на базі внутрішніх військ. Так, підрозділи й частини Національної гвардії відрізнятимуться від органів внутрішніх справ тим, що будуть мобільними (здатні протягом доби передислокуватися в будь-яку точку України) й автономними (мо-

жуть тривалий час функціонувати у відриві від пунктів постійної дислокації).

Він уточнив, що новими функціями Нацгвардії порівняно з внутрішніми військами є припинення збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні, недопущення масового переходу кордону з території суміжних держав, участь у спеціальних операціях з припинення діяльності незаконних військових формувань і злочинних організацій тощо.

– Не забуваймо про те, як на початку 1990-х років США та єльцинська Росія примусили Україну позбутися третього за потужністю в світі ядерного потенціалу і які «гарантії безпеки» одержала наша країна від ядерних держав, – зауважив **народний депутат України Верховної Ради III–IV скликань Георгій КРЮЧКОВ**.

Він звернув увагу на те, що в Міністерстві оборони вже близько 15 років перебуває уповноважений оборонного відомства однієї із західних держав, чимало таких «наглядачів» є в Службі безпеки та в інших відомствах.

Він також наголосив: в українському уряді всі ці роки на рівні віце-прем'єра ніхто системно й цілеспрямовано не займався питаннями

розвитку оборонно-промислового комплексу. Ще слід переглянути нав'язані нам підходи до демілітаризації силових структур.

– До чого це призвело, можна бачити на прикладі прикордонної служби. За Конституцією це має бути військове формування, покликане захищати й обороняти державний кордон, – зазначив Георгій Крючков.

Він прокоментував минулі популістські ініціативи з переходу на контрактну форму комплектування Збройних Сил, викликані не бажанням підвищити професіоналізм військових, а прагненням використати створений у суспільстві негативний образ ЗСУ й здобути додаткові голоси на виборах. І це спрацювало, а важливу державну справу було скомпрометовано. На службу за контрактом рано чи пізно ми перейдемо після створення необхідних передумов. Це вимога життя. Але це не знімає з порядку денного необхідність підготовки суспільства, насамперед молоді, до виконання конституційного обов'язку захищати Вітчизну. Вважаю, що мінімум оборонних знань за спеціальними програмами без присвоєння військових звань повинні здобувати всі студенти, – підсумував промовець.

16

День 8 **серпня**

День військ зв'язку

Як забезпечити оперативне, безперервне, захищене та приховане управління військами і в мирний час, і в умовах фактичної війни на Сході України? Це – ключове завдання Головного управління зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу Збройних Сил України. Зв'язківці, які є у складі всіх родів військ, 8 серпня святкують своє професійне свято – День військ зв'язку.

Їхні проблеми типові для всієї армії – недофінансування й застаріле обладнання. За деякими оцінками, співвідношення стаціонарних цифрових систем і аналогових виробництв 70–80 років минулого століття становить 25–75 відсотків. І хоча в зоні антитерористичної операції на Сході України вже використовують сучасні спецзасоби зв'язку – індивідуальні цифрові радіостанції, терористи вираховують місцезнаходження сил АТО просто за увімкненими мобільними телефонами солдат і бійців Нацгвардії, що не дотримуються режиму тиші або взагалі розповідають рідним інформацію про хід бойових операцій.

О. С.

Стратегічна помилка – мантра про позаблоковий статус

Голова підкомітету з питань соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їхніх сімей Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ нагадав, що два роки тому в цій залі відбулися парламентські слухання про стан та перспективи розвитку воєнної організації та сектору безпеки України.

– В ухвалених рекомендаціях ідеться про всі проблеми армії та правоохоронних органів, що знайшли підтвердження під час кризи. Можливо, за деякими параметрами ситуація виявилася ще гіршою, бо важко уявити, що в армії не вистачатиме не тільки сучасних озброєнь, а й елементарного. Нам треба запам'ятати: армія-жебракча не може бути чесною, – наголосив парламентарій.

Сергій Гриневецький зауважив, що в Україні військовослужбовець уже з самого початку стикається з цілою низкою проблем, починаючи від низької заробітної платні й закінчуючи відсутністю житла. Як результат маємо недокомплект офіцерів на рівні взводу, роти, батальйону й водночас більше генералів, аніж у будь-якій країні Європи.

– Говорити про майбутнє армії неможливо без усвідомлення майбутнього держави. Якщо ми й надалі будуватимемо ту саму корумповано-

олігархічну модель, яка сформувалася за останні 23 роки, то матимемо й відповідну армію. І тут не допоможуть воєнні успіхи чи патріотичне піднесення, – підсумував він і звернув увагу, що за останні роки фактично зруйнована система підготовки резерву для армії, як офіцерського, так і сержантського та рядового складу. Наприклад, Товариство сприяння обороні України «фактично перетворилося на мережу автошкіл».

Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації Володимир ЗВЕРЕВ розповів про потребу в сучасній системі захищеного мобільного зв'язку, адже мобільні телефони, тим паче з номерами від російських операторів, не можуть використовуватися під час антитерористичної операції.

Промовець зазначив, що відомство незабаром відпрацює єдині вимоги до системи, яка функціонуватиме в інтересах всіх силовиків на платформі вітчизняних криптографічних систем захисту, й звернув увагу на розроблений службою унікальний засіб засекречування «Гарант-Т», аналогів якого немає в світі. Цей засіб дає змогу уникнути компрометації в разі його захоплення.

– Стратегічна помилка нашої країни – це мантра про позаблоковий статус. Де оті всі, хто розказував, що позаблоковий статус – це гаран-

тія ненападу й безпеки. Де? – у своїй звичній емоційній манері запитав у сесійної зали **заступник голови Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності Олег ЛЯШКО.**

Екзамен на державність

Голова Товариства сприяння обороні України Віктор ТИМЧЕНКО нагадав, що за роки незалежності ТСОУ підготувало понад 500 тисяч призовників із військово-технічних спеціальностей. Утім із початком реформування Збройних Сил держзамовлення на підготовку фахівців почало різко скорочуватися.

– Нині маємо те, про що казав депутат Гриневецький. Ми перетворилися на мережу автомобільних шкіл. Якщо в 2001 році ми готували 25 тисяч призовників за різними спеціальностями, то в 2004-му їх було вже 10 тисяч, у 2008-му – 3,5 тисячі, а в 2009-му замовлення зовсім припинилося. Й не маючи жодної державної підтримки, Товариство сприяння обороні України почало само себе обслуговувати, – підкреслив Віктор Тимченко.

– Нині Україна через війну складає головний екзамен на державність. Ми були психологічно не готові до війни на своїй території, і цей очевидний факт треба визнати. Як слід визнати й те, що це не просто українське питання, а міжнародний збройний конфлікт, оскільки Україною пролягла нова роздільна лінія конфронтації між Росією і Заходом. Росія взялася виправляти історію за рахунок України, – зазначив **Голова Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Володимир ЛИТВИН.**

Він підтвердив: Збройні Сили як системний інститут перебували фактично в небоєздатному стані, й зараз вони постають через війну. Національну гвардію, спецбатальйони

Народний депутат підкреслив: розв'язати проблеми на Донбасі можна лише політичними, а не військовими методами.

– 10 відсотків – це успіх військової операції, а 90 відсотків – це політич-

й сили територіальної оборони він оцінив скоріше як протоармію, яку ще належить перевести під юрисдикцію держави.

Народний депутат закликав враховувати особливості ворогів і відверто сказати, що нині ми маємо справу з такими собі новими солдатами «безбар'єрного» типу.

– І збиття малайзійського «Боїнга» – підтвердження того. Це для України й для всього світу чергове 11 вересня. Але я переконаний, що ошукати історію ще нікому не вдалося. На українському боці закон, суспільна, міжнародна підтримка, чисельний склад, ми маємо важку артилерію і авіацію, – наголосив промовець.

Володимир Литвин вважає, що війна вже «ввійшла в душі людей» і передаватиметься ще не одному по-

ний успіх, і насамперед десепаратизація. Щоб уникнути конфліктів надалі, треба приводити патріотів і робити Донбас українським. А нині маємо бунт мафії у змові з російськими агресорами, – зазначив Олег Ляшко.

тити конкуренції, яка вже тепер проглядається між ними.

Він закликав задіяти весь можливий арсенал, у тому числі й переговорний, для припинення війни та визволення Сходу України від окупантів.

Верховній Раді Володимир Литвин запропонував провести інвентаризацію профільних законів і постанов, бо є одвічно українська проблема: вони виконуються мляво, а деякі взагалі не виконуються.

Промовець виступив із пропозицією до влади продемонструвати соціальну чутливість до мобілізованих осіб та членів їхніх сімей. Скажімо, допомогти сім'ям у найнеобхіднішому: змолотити пшеницю, накосити траву, завезти дрова, вугілля тощо.

– Так ні: добитися неможливо! Чому? Бо заважає те, що починаючи з Києва й до окремо взятого села всі керівники займаються політикою, всі прикидають свої шанси на майбутнє: а що буде завтра, а де буду я? А де буде країна? – підсумував Володимир Литвин.

Голова Верховної Ради Олександр ТУРЧИНОВ зауважив: Україні треба розраховувати тільки на власні сили, на свій потенціал.

– Коли представник Міністерства оборони доповідав, що [з-за кордону. – Ред.] надійшло аж декілька тисяч бронешилетів, то це вся допомога, яку отримала Україна від гарантів своєї безпеки. Мої звернення, коли я виконував обов'язки Президента, до керівників провідних країн, до наших стратегічних партнерів щодо військово-технічної допомоги, щодо сучасної зброї, техніки, на жаль, не мали відповіді, – розповів Олександр Турчинов.

– Що країна воює, відчуває той, хто нині на Донбасі, на передовій. Це відчуває той, хто поранений лежить у госпіталі. Це відчуває мати, яка віддала свого єдиного сина. Вони відчувають, що війна. Вся країна цього поки що не відчуває. Наші оборонні підприємства працюють у звичайному режимі. По місяцю узгоджуються контракти на поставку техніки. Наші чиновники також спокійно відпочивають у відведений час. Я ще раз хочу сказати: нема на кого розраховувати, тільки на себе. Стиснути зуби й перемогти. Іншої альтернативи для нас з вами не існує! – заявив під оплески учасників слухань Голова Верховної Ради.

Олексій СИЩУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.